

Tematické platformy
Uplatnění lokálních potravin ve veřejném stravování
11. 9. 2026

Základní povinnosti provozovatelů potravinářských podniků při uvádění potravin na trh

Ing. Šárka Hanzelková, Ph.D.

Státní zemědělská a potravinářská inspekce

SZPI – kontrolní činnost

- **7 krajských inspektorátů**
- **Přes 560 zaměstnanců**
- **Přes 100 000 kontrolovaných osob**
- Kontrola potravin, tabákových výrobků, zemědělské prvovýroby, psychomodulačních látek
- Od 1. 1. 2025 SZPI vykonává dozor u širokého spektra provozoven stravování
- [Státní zemědělská a potravinářská inspekce | Výroční zprávy SZPI](#)

Kdo je provozovatelem potravinářského podniku?

- **Potravinářský podnik** = veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoli fází výroby, zpracování a distribuce potravin
- **PPP** = fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí
- **Uvádění potravin na trh** = držení potravin nebo krmiv za účelem prodeje, včetně nabízení k prodeji nebo jakékoli jiné formy převodu, zdarma nebo za úplatu, jakož i prodej, distribuce a další formy převodu jako takové

Zemědělská prvovýroba

- Prvovýroba, chov zvířat nebo pěstování plodin, včetně sklizně, dojení a chovu zvířat určených k produkci potravin před porážkou; rovněž zahrnuje lov zvířat, rybolov a sběr volně rostoucích plodů
- Prvovýrobce = PPP
- **Pěstování zeleniny, ovoce, brambor** a jiných produktů (např. bylinky, microgreens)
- Dodržování potravinového práva
- **Dozor SZPI**
- Nutnost registrace u SZPI (obor ZP - zemědělská prvovýroba)

Registrační povinnost

- **Oznamovací povinnosti o zahájení, ukončení či změně výkonu předmětu činnosti** ve smyslu článku 6 odst. 2 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 853/2004, o hygieně potravin a § 3 odst. 1 písm. i) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích
- Vztahuje na všechny prvovýrobce, kteří vyrábějí zemědělské výrobky a potraviny
- Výroba anebo uvádění potravin živočišného původu podléhají registraci a schválení Státní veterinární správy
- Oznámení je nutné provést **před zahájením činnosti**

Registrační formulář

- Digitalizovaný formulář je dostupný pod odkazem [Ministerstvo zemědělství - elektronické podání](#)
- Systém elektronického podání (SEPO) lze využít po přihlášení pomocí:
 - Datové schránky
 - Identity občana
 - Jména a hesla k účtu na Portálu farmáře
- Po odeslání obdrží provozovatel potvrzení o dodání a rovněž bude mít opis podaného Registračního formuláře k dispozici v systému

Registrační formulář

- Alternativně lze registrační formulář poslat v elektronické podobě dálkovým přenosem dat (e-mail, datová schránka), doručit osobně či zaslat prostřednictvím provozovatele poštovních služeb územně příslušnému inspektorátu SZPI dle místa sídla PPP
- Při prvním oznámení zahájení výkonu činnosti je nutné doložit právní subjektivitu – k formuláři se přikládá **kopie výpisu z obchodního nebo živnostenského rejstříku** či jiný relevantní doklad
- [Formulář](#) je dostupný na webu SZPI

Oznámení uvádění ovoce a zeleniny

- § 3a odst. 1 a 2 zákona č. 110/1997 Sb. – PPP, který uvádí na trh nebo vyváží čerstvé ovoce nebo čerstvou zeleninu, je povinen písemně oznámit tuto skutečnost SZPI
- Toto oznámení je buď zakomponováno do elektronického podání, nebo je nutné doložit zvlášť e-mailem, datovou schránkou, osobně či poštou
- [Formulář pro oznámení ovoce a zeleniny](#) je dostupný na webu SZPI

Bezpečnost v prvovýrobě

-
- Vyprodukované rostlinné produkty, které jsou určeny pro lidskou spotřebu, **musí být bezpečné** (čl. 14 nařízení (ES) č. 178/2002)
 - Nutné dodržet **mikrobiologická kritéria** (nařízení (ES) č. 2073/2005)
 - Zajištění **sledovatelnosti potravin** (princip „krok zpět – krok vpřed“)
 - Nutné dodržet **maximálních limity pro kontaminující látky** – mykotoxiny, dusičnany, rezidua pesticidů, těžké kovy (nařízení (EU) 2023/915)
 - Především je důležité používání přípravků na ochranu rostlin v souladu s pravidly a dodržování ochranných lhůt

Hygiena v prvovýrobě

- Obecná pravidla pro hygienu potravin stanoví **nařízení (ES) č. 852/2004**, o hygieně potravin
- **Příloha I část A nařízení (ES) č. 852/2004** stanoví obecné hygienické požadavky **pro prvovýrobu a související postupy** (např. třídění brambor, balení ovoce)
- Souvisejícím postupem je myšlena navazující činnost, která zásadně nemění povahu produktu (nezpracované produkty)

Hygiena v prvovýrobě

- Pro prvovýrobu a související postupy není povinnost stanovit systém kritických bodů HACCP, je vhodné v nejvyšší možné míře uplatňovat postupy založené na zásadách HACCP
- Pro naplnění těchto požadavků byly zpracovány Evropskou komisí pokyny [Oznámení Komise o pokynech pro řešení mikrobiologických rizik u čerstvého ovoce a zeleniny v prvovýrobě prostřednictvím správné hygieny \(2017/C 163/01\)](#)
- Vodítko, jak čelit mikrobiologickým rizikům pro bezpečnost potravin uplatňováním správné zemědělské praxe a správné hygienické praxe v prvovýrobě čerstvého ovoce a zeleniny

Hygiena v prvovýrobě

-
- Zásady pro správnou hygienickou praxi jsou stanoveny rovněž nelegislativní normou [Codex Alimentarius](#)
 - *Obecné principy hygieny potravin jsou uvedeny v Codexu Alimentarius – Code of Practice – General Principle of Food Hygiene CAC/RCP 1 – 1969 (CXC 1 – 1969) (anglicky)*
 - *CXC 53-2003 Code of Hygienic Practice for Fresh Fruits and Vegetables - Kodex hygienické praxe pro čerstvé ovoce a zeleninu (anglicky)*

Hygiena v prvovýrobě

- Do nejvyšší možné míry zajištěna ochrana produktů před kontaminací (např. zvířaty, hnojivy)
- Zdroje vody chráněné před kontaminací
- Vybavené toalety a hygienická zařízení
- Dodržování osobní hygieny a zdravotního stavu zaměstnanců
- Bezpečné zacházení se sklizenými produkty
- Vedení a uchovávání záznamů (např. použití pesticidů, hnojiv, dezinfekci, školení zaměstnanců)

Obchodní normy pro ovoce a zeleninu

- Jakostní požadavky, označování a obchodní úpravu čerstvého ovoce a zeleniny, která je určena k dodání spotřebiteli v čerstvém stavu, stanoví **nařízení (EU) 2023/2429**
- Všeobecná obchodní norma a 10 zvláštních obchodních norem
- Důraz na značení, včetně země původu produktů
- Obchodní normy se uplatní i u produktů v čerstvém stavu prodáváných do společného stravování
- U ovoce a zeleniny určené k průmyslovému zpracování nebo prodávané „ze dvora“ se dodržování obchodních norem nevyžaduje

Brambory

- Na brambory se vztahuje **vyhláška č. 397/2021 Sb.**
- Hlízy musí být zdravé, celé, čisté a jakostní, musí odpovídat deklarované odrůdě
- Nesmí být zelené a naklíčené
- Mohou být prané a kartáčované
- Správné značení

Označování

- U potravin, které jsou dodávány do zařízení společného stravování, kde jsou zpracovány a následně nabízeny spotřebiteli jako pokrm, se uplatní čl. 8 odst. 6 nařízení (EU) č. 1169/2011
- **Povinné informace mohou být příjemci poskytnuty až společně s dodávkou, a to i pouze formou přiložených obchodních dokladů**

”

Děkuji za pozornost

www.szpi.gov.cz

www.potravinynapranyri.cz

